

Рішення
обласної ради від 21 лютого 2014 року №1020-VI
«Про затвердження регіональної Програми розвитку
агропромислового комплексу Одеської області на 2014-2018
роки»

Регіональна програма
розвитку агропромислового комплексу Одеської
області
на 2014-2018 роки

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Сільське господарство є однією з найважливіших складових економіки області. Його прискорений розвиток являється запорукою підвищення рівня і покращення якості життя населення та продовольчої безпеки регіону і держави в цілому.

Земельний фонд області становить 3,3 млн. га, в тому числі 2,6 млн. га сільгоспугідь, з них 2,1 млн. га ріллі, 90,4 тис. га багаторічних насаджень, 405,3 тис. га сіножатей та пасовищ.

Основні напрями виробничої спеціалізації регіону в рослинництві - вирощування зернових і технічних культур, овочів та винограду, в тваринництві - розведення великої рогатої худоби, свиней, овець і птиці, виробництво молока, м'яса, яєць і вовни.

Провідною галуззю рослинництва є зерновиробництво, середньорічні обсяги якого становлять понад 2,5 млн. тонн.

Ресурсний потенціал тваринництва забезпечують 207 тис. голів великої рогатої худоби, в тому числі 107 тис. голів корів, 399 тис. голів свиней, 403 тис. голів овець, 5067 тис. голів птиці. Існуюча мережа племінних господарств забезпечує потребу в високопродуктивному молодняку худоби та птиці.

Область забезпечує біля 10,5% загального вилову риби в Україні та виробляє значну частину рибної продукції. На території регіону налічується 937 ставків, 82 водосховища, 11 озер, 17 солоних лиманів загальною площею 154,8 тис. га.

Значного розвитку набули харчова та переробна промисловість. В загальному обсязі промислового виробництва області їх частка становить понад 26%.

Питома вага області в загальному обсязі виробництва валової продукції сільського господарства України становить 3,2%, зерна - 4,1%, соняшнику - 5,7%, овочів - 4,7%, винограду - 46,6%, м'яса - 2,3%, молока - 3,5%, яєць - 1,9%, вовни - 35,4%.

В регіоні успішно функціонує центр наукового забезпечення агропромислового виробництва Одеської області, в складі якого знаходяться такі визнані академічні наукові заклади, як селекційно-генетичний інститут-Національний центр насіннезнавства та сортовивчення, Національний науковий центр «Інституту виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова», Одеський інститут сільського господарства Причорномор'я, інженерно-технологічний інститут «Біотехніка», ряд інших установ науки.

Підготовку та перепідготовку кадрів для сільськогосподарського виробництва ведуть Одеський державний аграрний університет, Одеська національна академія харчових технологій, 4 аграрних технікуми (Ананьївський, Б.-Дністровський, Ізмаїльський, Петрівський), 20 професійно-технічних училищ та їхні філії.

Необхідно відмітити, що територія Одеської області в основному відноситься до зони ризикованого землеробства, що є одним із чинників нестабільності показників виробництва основних видів сільськогосподарської продукції і про що свідчать дані Головного управління статистики в Одеській області.

Таблиця

Виробництво
основних видів сільськогосподарської продукції в Одеській області

Назва	Одиниці виміру	2008	2009	2010	2011	2012
Зерно	тис. тонн	3680,8	2838,4	2928,4	3194,0	1880,3
Соняшник	тис. тонн	313,3	230,7	328,0	430,7	480,9
Овочі	тис. тонн	483,2	481,6	470,5	523,8	470,2
Виноград	тис. тонн	154,2	206,1	175,1	229,1	212,3
Плоди та ягоди	тис. тонн	64,2	60,2	70,1	82,9	76,7
М'ясо	тис. тонн	73,1	66,7	68,6	70,7	69,7
Молоко	тис. тонн	416,4	414,4	403,8	397,3	397,9
Яйця	млн. шт.	504,6	586,4	584,5	397,1	353,7
Вовна	тонн	1398,0	1452,0	1456,0	1454,0	1443,0

Основними проблемами сільського господарства, на вирішення яких спрямована Програма, є:

- необхідність підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва;
- збільшення урожайності сільгоспкультур та продуктивності худоби і птиці;
- підвищення рибопродуктивності внутрішніх водойм;
- нарощування обсягів виробництва продукції;
- збереження родючості ґрунтів;
- впровадження новітніх ресурсозберігаючих технологій;
- підвищення рівня конкурентоспроможності виробленої продукції;
- покращення умов праці та рівня життя мешканців сіл.

2. Визначення мети Програми

Головною метою Програми є створення умов для реалізації державної політики в аграрній сфері економіки, ефективного функціонування сільськогосподарської галузі, нарощування обсягів виробництва продукції, активізації інноваційно-інвестиційної діяльності в агропромисловому комплексі регіону.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки виконання Програми

Розвиток сільського господарства буде забезпечуватись шляхом:

- максимального сприяння реалізації інноваційних та інвестиційних проектів;
- впровадження інтенсивних, ресурсозберігаючих технологій виробництва продукції;
- оптимізації структури посівних площ основних сільськогосподарських культур на основі науково-обґрунтованих рекомендацій з урахуванням природно-економічних зон;
- запровадження системи удобрення, хімічної меліорації земель та захисту рослин;
- раціонального використання зрошуваних земель;

- впровадження сучасних сортів, гібридів рослин, порід худоби та птиці, покращення насінництва і племінної справи;

- науково-методичного забезпечення сільськогосподарського виробництва, поширення інформаційно-комунікаційних технологій;

- створення регіональної системи підвищення кваліфікації працівників, що задіяні в агропромисловому комплексі на базі спеціалізованих вищих навчальних закладів області;

- забезпечення підприємств галузі висококваліфікованими кадрами;

- розвитку великотоварного виробництва тваринницької продукції, відновлення роботи спеціалізованих господарств, комплексів, ферм, їх реконструкції і модернізації;

- підвищення генетичного потенціалу худоби та птиці, розвитку кормовиробництва, запровадження сучасних технологій виробництва тваринницької продукції.

Фінансування заходів Програми буде здійснюватись за рахунок:

- власних коштів сільгосптоваровиробників;

- коштів обласного бюджету;

- внутрішніх та зовнішніх інвестиційних запозичень;

- кредитних ресурсів комерційних банків;

- інших, не заборонених законодавством, джерел фінансування.

Загальне прогностичне ресурсне забезпечення виконання Програми наведено у додатку 1 до Програми.

Конкретні обсяги фінансування Програми за рахунок коштів обласного бюджету затверджуються щорічно рішенням обласної ради про обласний бюджет в межах наявного фінансового ресурсу.

Програма середньострокова, розрахована на період з 2014 по 2018 рік. Її виконання поділено на II етапи.

На першому етапі (2014-2015 роки) передбачається стабілізувати виробництво основних видів сільськогосподарської продукції за рахунок виконання заходів Програми, направлених на використання якісного високорепродукційного та елітного насіння, придбання племінного

високопродуктивного молодняку худоби і птиці, збереження родючості ґрунтів.

На другому етапі (2016-2018 роки) намічено збільшити обсяги виробництва продукції, поліпшити умови праці, покращити рівень життя мешканців села, активізувати впровадження у виробництво сучасних прогресивних технологій, досягнень науки і передового досвіду та вжити додаткових заходів щодо збереження і відтворення навколишнього природного середовища, раціонального використання зрошуваних земель, розвитку сільськогосподарської обслуговуючої і виробничої кооперації.

4. Напрями діяльності та заходи Програми

Напрями діяльності та заходи Програми спрямовуються на забезпечення стабільного розвитку сільського господарства області.

В сучасному світі нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції відбувається за рахунок підвищення урожайності сільгоспкультур та збільшення продуктивності худоби та птиці шляхом впровадження в галузь новітніх прогресивних ресурсозберігаючих технологій.

Застосування нових технологій, як правило, вимагає технічного переоснащення сільгоспвиробництва, значних капіталовкладень в розвиток галузі. Основною метою інноваційно-інвестиційної моделі розвитку сільського господарства регіону поряд з нарощуванням виробництва продукції є створення сприятливих умов для розвитку сільських поселень, підвищення рівня життя їх мешканців, збереження довкілля.

З метою стимулювання виробників продукції **запроваджувати інноваційно-інвестиційні заходи, спрямовані на розвиток агропромислового комплексу через впровадження сучасних технологій, Програмою передбачається можливість часткового здешевлення вартості придбання сільськогосподарської техніки, машин, устаткування, що застосовується у виробничих процесах, як в рослинництві, так і в тваринництві, а також кредитів залучених в галузь.**

Враховуючи, що область знаходиться в зоні ризикованого землеробства, важливе значення для стабільного розвитку сільського господарства має **раціональне використання зрошуваних земель**, які займають майже 11% орних площ Одещини. Збудовані понад 30 років тому зрошувані мережі потребують ремонту, реконструкції і модернізації. Програмою передбачено можливість часткової компенсації витрат на придбання нових дощувальних машин, здешевлення електроенергії, що використовується для подачі води на зрошення.

Значним резервом в нарощуванні обсягів виробництва сільськогосподарської продукції є **впровадження сучасних сортів і гібридів сільгоспкультур, покращення насінництва та розвиток племінної справи у тваринництві**. За рахунок своєчасного сортозаміщення та використання якісного високорепродукційного і елітного насіння можна збільшити врожайність сільгоспкультур на 10-15%, а за рахунок закупівлі племмолодняку худоби і птиці підвищити продуктивність тварин у 1,5-2 рази. Програма передбачає можливість часткової компенсації витрат на придбання високорепродукційного, елітного та суперелітного насіння, племінного молодняку худоби, птиці і малька риби цінних порід.

Важливим напрямком розвитку аграрної галузі є зміцнення матеріально-технічної бази виробництва, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції. Для нарощування виробництва продукції тваринництва необхідне **будівництво нових сучасних тваринницьких ферм і комплексів та проведення реконструкції наявних приміщень для утримання худоби та птиці, їх модернізація**. З метою стабільного круглорічного забезпечення потреб населення в свіжій плодоовочевій продукції є нагальна потреба в **будівництві нових і реконструкції діючих теплиць і тепличних комплексів, приміщень для зберігання в осінньо-зимовий період овочів, фруктів, картоплі**, а також підприємств для переробки цієї продукції на соки та консерви. Програмою передбачено стимулювання створення такої інфраструктури.

Для сталого розвитку агропромислового комплексу області важливе значення має **збереження існуючого ресурсного потенціалу тваринництва, насамперед збереження наявного маточного поголів'я в корів та овець**. На протязі тривалого часу виробництво основних видів тваринницької продукції є малорентабельним або збитковим. Щоб стимулювати товаровиробників утримувати та нарощувати поголів'я великої рогатої худоби, овець і ярки в Програмі передбачено можливість часткової компенсації витрат на ці цілі.

В економіці південних та центральних районів області значну роль відіграє **виноградарство і виноробство**. Передбачається виділення бюджетних коштів на проведення робіт по техніко-економічному і екологічному обґрунтуванню розміщення виноградників на території області, розробці відповідних картограм місцевості, моніторингу стану виноградних насаджень, створенню кадастру виноградників, що дасть можливість визначити оптимальні території для розвитку виноградарства, вирішити проблему підвищення продуктивності багаторічних насаджень, їх довголіття, підвищить ефективність заходів протидії фальсифікації виноматеріалів.

Для більш **ефективного використання існуючої мережі річок та закритих водойм області, підвищення їх рибопродуктивності** необхідно провести на них комплекс рибоводно-меліоративних заходів, таких, як облаштування рибоутримуючими пристроями каналів, що поєднують р. Дунай з озерами, проведення днопоглиблювальних робіт у каналах, що поєднують Чорне море та лимани, у протоках і єриках, викошування водної рослинності, що сприятиме покращенню екологічного стану водойм, умов нересту та нагулу риби, запобіганню виходу її в ріку Дунай, а в кінцевому результаті - збільшенню вилову.

Програмою передбачено можливість здешевлення вартості проведення цих робіт, що стимулюватиме рибогосподарників до їх здійснення.

Серед пріоритетних засад державної політики по відношенню до села є **створення та розвиток сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів**, що наряду зі створенням нових робочих місць вирішує питання активізації можливостей особистих підсобних господарств до збільшення

виробництва сільськогосподарської продукції, особливо в таких затратних галузях, як тваринництво, овочівництво, баштанництво, плодоягідництво, налагодження збуту та переробки продукції виробленої в господарствах населення. З метою підтримки обслуговуючої кооперації на селі Програма передбачає можливість часткового здешевлення вартості придбання кооперативами техніки та устаткування необхідних для забезпечення їх діяльності.

Одеська область одна з найбільших в державі за територією **сільгоспугідь та природних і штучних водойм**. Їх **раціональне використання** – значний резерв у нарощуванні виробництва сільськогосподарської продукції. Для цього Програмою передбачені капіталовкладення на проведення наукових досліджень сучасного стану природних сільськогосподарських угідь і водойм, оцінку їх екологічного стану, розробку заходів по підвищенню їх продуктивності.

Значна увага в Програмі відводиться заходам по **інформуванню товаровиробників про досягнення науки**, досвід впровадження прогресивних технологій направлених на енерго-, ресурсо- і вологозбереження, проведенню науково-практичних конференцій, семінарів, нарад, **організації виставково-ярмаркових заходів** з метою популяризації та просування виробленої продукції на внутрішньому і світовому ринках.

Важливим напрямком є реалізація заходів щодо забезпечення потреб галузі у висококваліфікованих та високоосвічених кадрах масових робочих професій та фахівців різних спеціальностей.

Серед заходів Програми **створення регіональної системи підвищення кваліфікації спеціалістів з використанням можливостей аграрних вузів Одещини та академічних наукових установ**, що розміщені на території області, а також **підготовка і перепідготовка кадрів робочих професій** через мережу сільських професійно-технічних училищ, їх філій, ліцеїв і коледжів та обласний учбово-курсовий комбінат. На ці заходи Програмою передбачається виділення бюджетних коштів.

Основний об'єкт виробництва в сільському господарстві-земля. **Охорона, відтворення та збереження родючості ґрунтів** в умовах інтенсивного ведення господарської діяльності питання надзвичайно актуальне. Програмою передбачено часткову компенсацію витрат суб'єктів господарювання на створення і утримання сидеральних і чорних парів, полезахисних лісосмуг, гіпсування ґрунтів, консервацію земель, внесення органічних добрив, посів багаторічних трав, сої, зернобобових культур, що сприятиме збереженню та покращенню родючості ґрунтів.

Хліб і хлібобулочні вироби традиційно відносяться до важливих продуктів харчування українського народу. З метою **збереження стабільних цін на ці види продуктів** Програмою передбачено можливість бюджетного **фінансування закупівель до регіонального ресурсу продовольчої пшениці** шляхом дотацій та часткової компенсації вартості борошна для виробництва сортів хліба масового вжитку.

В сільськогосподарській галузі працює понад 30 тис. працівників. Частина із них постійно досягає високих показників в роботі, є прикладом для наслідування. Для **стимулювання високих досягнень в роботі** та відзначення кращих працівників галузі Програмою передбачено виділення коштів на придбання цінних подарунків, грамот, виплату грошових премій до професійного свята Дня працівників сільського господарства.

Важливою складовою сільськогосподарського виробництва є **розвиток органічного сільського господарства**. На світовому та внутрішньому ринку продовжують зростати обсяги продажу органічних продуктів. Органічним землеробством займаються 162 країни світу, площа органічних сільськогосподарських земель за останні 10 років збільшилась більш, ніж у 3рази і становить 37,2 млн. га, обіг органічної продукції склав 63 млрд. дол.

Одеська область, як один з найбільших виробників сільськогосподарської продукції в Україні, має значний потенціал для збільшення площ під органічним сільським господарством. Родючі ґрунти та великі угіддя створюють сприятливі умови для переходу до органічного виробництва. Органічне сільське господарство суттєво зменшує застосування

хімічних засобів захисту рослин, мінеральних добрив, покращує структуру ґрунту, захищає водні ресурси, мінімізує фактори, що спричиняють зміну клімату та підтримує біорізноманіття.

Враховуючи переваги органічного землеробства, зростання попиту населення на здорові та безпечні харчові продукти, швидке та стає зростання обсягів міжнародної торгівлі органічними продуктами, Програмою передбачено можливість бюджетної підтримки виробників органічної продукції з метою популяризації органічного сільського господарства та розвитку органічного сектору аграрної економіки.

Напрями діяльності та заходи регіональної Програми наведені у додатку 2.

5. Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми у повному обсязі забезпечить сталий розвиток агропромислового комплексу регіону, підвищить ефективність виробництва, покращить забезпечення населення продуктами харчування за доступними цінами, сприятиме зростанню рівня життя та доходів жителів села.

За результатами виконання Програми передбачається:

- нарощування виробництва продукції сільського господарства в обсягах згідно додатків 3-11;
- підвищення урожайності сільськогосподарських культур та продуктивності худоби та птиці;
- здійснення переходу виробництва, зберігання і переробки сільгосппродукції на сучасні прогресивні ресурсо- та енергозберігаючі технології;
- стабілізація ресурсного потенціалу тваринництва, нарощування виробництва молока і м'яса;
- встановлення оптимальних територій для розвитку виноградарства, підвищення ефективності роботи галузі, її конкурентоспроможності;
- запобігання виходу риби з озер у р. Дунай, покращення екологічного стану водойм, умов нересту та нагулу риби, збільшення її вилову;

- нарощування виробництва сільськогосподарської продукції у господарствах населення, вирішення проблем зайнятості жителів сіл, підвищення рівня життя;

- пропаганда та впровадження у виробництво досягнень науки і передового досвіду, сучасних технологій, вивчення та оцінка реального стану навколишнього середовища, його впливу на виробництво продукції, розробка рекомендацій;

- забезпечення потреб агропромислового виробництва в кваліфікованих кадрах, систематичне підвищення їх кваліфікації;

- збереження родючості ґрунтів;

- підтримання стабільних цін на сорти хліба, що користуються найбільшим споживчим попитом у регіоні;

- стимулювання досягнення високих показників в роботі;

- збільшення площ органічних сільськогосподарських земель, нарощування обсягів виробництва органічної продукції.

Загальний економічний ефект залежатиме від кон'юктури світового та внутрішнього ринку, дієвості важелів державної політики у регулюванні розвитку сільськогосподарської галузі, ресурсоокупності використовуваних технологій виробництва продукції, її структури та якості.

6. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Відповідальність за виконання Програми несе обласна державна адміністрація в особі Департаменту агропромислового розвитку, а в частині придбання сільськогосподарської техніки, що буде використовуватись в системі професійно-технічної освіти – КП «Автопідприємство по обслуговуванню обласної ради та обласної державної адміністрації». Департамент агропромислового розвитку звітує перед обласною радою про результати виконання Програми.

Відповідальний виконавець Програми щороку до 15 липня та 15 січня готує і подає Департаменту економічного розвитку і торгівлі облдержадміністрації узагальнену інформацію про стан її виконання.

Після закінчення встановленого строку виконання Програми, не пізніше ніж у двомісячний строк, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації складає підсумковий звіт про результати її виконання та подає його на розгляд Одеської обласної ради разом з пояснювальною запискою.

Контроль за виконанням Програми здійснює обласна рада. Поточний контроль за ходом реалізації Програми здійснює постійна комісія обласної ради з питань агропромислового комплексу.

№з/п	Найменування районів	2014	2015	2016	2017	2018
	1	2	3	4	5	6
1	Ананьївський	2009	2044	2079	2117	2157
2	Арцизький	4953	5045	5170	5300	5432
3	Балтський	1674	1690	1710	1732	1756
4	Б-Дністровський	3944	4032	4120	4210	4302
5	Біляївський	2500	2550	2600	2652	2706
6	Березівський	3769	3854	3939	4029	4121
7	Болградський	3182	3265	3348	3443	3541
8	В-Михайлівський	2981	3036	3091	3148	3208
9	Іванівський	2303	2355	2407	2462	2520
10	Ізмаїльський	2644	2690	2745	2801	2861
11	Кілійський	2074	2129	2184	2240	2300
12	Кодимський	2036	2056	2076	2101	2131
13	Комінтернівський	6894	6930	6966	7004	7044
14	Котовський	2483	2532	2581	2633	2688
15	Красноокнянський	1862	1899	1936	1976	2021
16	Любашівський	2942	2998	3054	3112	3174
17	Миколаївський	2324	2350	2376	2404	2434
18	Овідіопольський	2025	2065	2105	2147	2192
19	Роздільнянський	2169	2212	2255	2300	2347
20	Ренійський	2156	2199	2242	2285	2330
21	Савранський	2002	2027	2052	2078	2108
22	Саратський	2552	2612	2672	2737	2807
23	Тарутинський	2356	2401	2446	2496	2551
24	Татарбунарський	1429	1453	1477	1502	1532
25	Фрунзівський	2222	2250	2278	2306	2341
26	Ширяївський	3625	3690	3755	3825	3900
	Всього по області	71110	72364	73664	75040	76504

Додаток 2
До Програми

Прогнозовані обсяги виробництва молока
на 2014-2018 роки (всі категорії господарств)

№з/п	Найменування районів	2014	2015	2016	2017	2018
	1	2	3	4	5	6
1	Ананьївський	18100	18120	18165	18190	18215
2	Арцизький	15080	15150	15230	15310	15390
3	Балтський	16600	16610	16645	16680	16715
4	Б-Дністровський	13980	14110	14260	14405	14550
5	Біляївський	12820	12845	12925	13005	13085
6	Березівський	29960	30160	30485	30810	31135
7	Болградський	8680	8800	9090	9380	9670
8	В-Михайлівський	20890	20920	20950	21000	21050
9	Іванівський	23140	23160	23180	23210	23240
10	Ізмаїльський	8080	8090	8100	8140	8180
11	Кілійський	9540	9555	9570	9610	9650
12	Кодимський	15400	15415	15430	15460	15490
13	Комінтернівський	13380	13410	13440	13480	13520
14	Котовський	18820	18850	18880	18940	19000
15	Красноокнянський	12260	12290	12320	12380	12440
16	Любашівський	21945	21955	21965	22020	22075
17	Миколаївський	16800	16810	16820	16860	16900
18	Овідіопольський	10200	10300	10500	10720	10940
19	Роздільнянський	17900	17960	18020	18120	18220
20	Ренійський	2900	2905	2910	2940	2970
21	Савранський	8860	8865	8870	8910	8950
22	Саратський	20725	20800	20875	21000	21125
23	Тарутинський	16850	16885	16920	16970	17020
24	Татарбунарський	11980	11990	12000	12020	12040
25	Фрунзівський	15040	15045	15050	15080	15110
26	Ширяївський	22440	22510	22600	22710	22820
	Всього по області	402370	403510	405200	407350	409500

Додаток 3
до Програми

Прогнозовані обсяги виробництва яєць
на 2014-2018 роки (всі категорії господарств)

тис. штук

№з/п	Найменування районів	2014	2015	2016	2017	2018
	1	2	3	4	5	6
1	Ананьївський	7440	7468	7508	7560	7625
2	Арцизький	14670	14685	14707	14742	14792
3	Балтський	12230	12250	12282	12327	12387
4	Б-Дністровський	31562	32109	32669	33254	33854
5	Біляївський	16170	16179	16197	16222	16262
6	Березівський	14950	14981	15006	15044	15098
7	Болградський	22980	23205	23470	23752	24050
8	В-Михайлівський	16430	16583	16743	16928	17128
9	Іванівський	7720	7724	7739	7767	7812
10	Ізмаїльський	21330	21347	21381	21429	21494
11	Кілійський	25585	25591	25603	25628	25668
12	Кодимський	6025	6054	6090	6140	6205
13	Комінтернівський	17795	17810	17845	17893	17955
14	Котовський	8500	8508	8523	8549	8589
15	Красноокнянський	8750	8774	8809	8857	8909
16	Любашівський	9062	9087	9132	9188	9260
17	Миколаївський	5770	5780	5808	5850	5907
18	Овідіопольський	10480	10522	10567	10625	10688
19	Роздільнянський	15600	15658	15724	15798	15888
20	Ренійський	11690	11744	11819	11909	12014
21	Савранський	6126	6150	6176	6216	6271
22	Саратський	14500	14595	14693	14813	14948
23	Тарутинський	13400	13451	13516	13596	13691
24	Татарбунарський	18060	18080	18105	18135	18180
25	Фрунзівський	7852	7867	7885	7910	7950
26	Ширяївський	10578	10610	10645	10690	10777
	Всього по області	355255	356812	358642	360822	363402

